

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор наукової та міжнародної діяльності

Юрій ДАНЬКО

2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації аспіранта дисертаційна робота Допи Вячеслава Олександровича на тему «Прогностично-діагностичні критерії ускладненого перебігу родів і післяродового періоду у корів та розробка комплексних лікувально-профілактичних заходів», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 21 – «Ветеринарна медицина», за спеціальністю 211 – «Ветеринарна медицина»

1. Актуальність теми дослідження. Під час вагітності загострюються хронічні процеси, через зниження резистентності, виникають зміни метаболізму корів, що в свою чергу впливає на перебіг родів та післяродового періоду. Важливу роль в цьому відіграють наступні чинники. Насамперед згодовування неякісних кормів. Антенатальна патологія, яка супроводжується герпес вірусною інфекцією зустрічається у 5% випадків і характеризується загибеллю ембріона протягом 30 діб після інфікування, 85 відсотків інфікування займає неонатальна патологія, в другій стадії родів, інфікування виникає як при наявності пошкодження шийки матки та контамінації вульви, так і при безсимптомному перебігу. Постнатальне інфікування перебігає досить рідко.

Суттєвий вплив на перебіг вагітності відіграє позагенітальна патологія. А саме наявність гепатодистрофії. При згодовуванні неякісних кормів забруднених мікотоксинами, незбалансованій годівлі тварин, порушенні цукрово-протеїнового співвідношення подовжується сервіс-період, лактація та збільшується сухостійний період. В результаті тварина набуває вгодованості 4,5–5 балів в сухостійний період, що супроводжується різким схудненням в післяродовий період і супроводжується гіпоглікемією, посилення патогенезу, дефіцит ліпотропних речовин, дефіцит антиоксидантів, нагромадження перекисів та вільних радикалів веде до загальної інтоксикації. Гепатодистрофія ускладнюється ламінітом, ацидозом, кетозом, гепато-реальним синдромом та некробактеріозом. В репродуктивній системі в післяродовий період характеризується затримкою посліду, субінволюцією, післяродовим ендометритом та на фоні негативного енергетичного балансу зниженням показників відтворення.

Таким чином, патологія вагітності та розвиток її на фоні супутньої патології призводить до патології родів, післяродового періоду та значних економічних збитків спричинених вибраковуванням тварин, недоотриманням молока та приплоду, витратами на лікування хворих тварин.

Слід зазначити, що суттєвий вплив на перебіг вагітності корів має вік першого запліднення телиць. Відомо, що у молочних стадах щорічно вибраковується від 15% до 30% корів з причини неплідності. З них від 5 до

15% вибувають корови першої лактації. Частіше причиною вибуття корів є акушерська та гінекологічна патологія, а також низька молочна продуктивність. Внаслідок вибраковування корів за причини неплідності, господарства зазнають значних економічних збитків та затрат на вирощування телиць, особливо при вибутті корів першої лактації. Отже, технологія вирощування телиць має забезпечити досягнення параметрів фізіологічної зрілості телиць перед їх заплідненням.

В періодичній і спеціальній літературі є велика кількість повідомлень стосовно профілактики перинатальної патології, фетоплацентарної недостатності та гестозів. Автори, котрі тривалий час вивчали патології перебігу вагітності у корів, достатньо висвітлили в своїх працях цю проблему. Більшість даних робіт виконана на різному поголів'ї, та у різних умовах тому інтерпретація отриманих даних не завжди співпадає і навіть є суперечливою з окремих питань.

Дослідження перебігу вагітності сприяють розробкам нових та сучасних прогностичних заходів для корекції післяродового періоду. Етіологія патологій післяродового періоду різноманітна. Причинами можуть бути пов'язані з патологією сухостійного періоду, зумовлені несвоєчасним запуском, порушенням технології годівлі, ожирінням тварин. Епізоотична ситуація в господарстві та пов'язані з цим заходи істотно впливають на перебіг післяродового періоду, в результаті спостерігаються ускладнення такі як: затримка посліду, часткова затримка посліду, субінволюція, сапремія, післяродовий ендометрит, піометра, як наслідок перехід запального процесу в хронічний, наявність з'єднувальних тканинних тяжів, складність та неефективність лікування, що призводять до вибраковки тварин. Істотний вплив на перебіг післяродового періоду, особливо у тварин першої лактації має вік осіменіння телиць, висота у холці, вага тварин, індекс крупнопліддя при підборі сперми. З цим пов'язані легкість протікання отелів, унеможливлення післяродових розривів, цервіцитів, некротичних вульвовагінітів, надання рододопомоги лише в екстрених випадках.

Серед патологій післяродового періоду провідне місце займає субінволюція матки. Як показав аналіз літературних даних щодо розповсюдження субінволюції матки, то ця патологія реєструється від 20 до 80% від загальної кількості тварин з післяродовими хворобами. У деяких господарствах її показник сягає 90%.

Перераховані причини вказують на актуальність і вагомість заходів спрямованих на попередження субінволюції матки та необхідність удосконалення лікувальних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Проведені дослідження є частиною тематики кафедри акушерства та хірургії факультету ветеринарної медицини Сумського національного аграрного університету за темами «Система комплексних заходів по профілактиці і ліквідації неплідності та яловості корів і свиней та безпліддя дрібних тварин» (номер державної реєстрації U0114001902)

3. Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна одержаних результатів полягає у вивченні гормонального профілю у корів за фізіологічного та патологічного перебігу вагітності та його прогностичну

цінність в діагностиці родової та післяродової патології. Досліджено рівень гострофазних білків під час критичних періодів вагітності та за післяродової патології. Проведено порівняльну характеристику патологічного перебігу родів та післяродового періоду. Апробовано в виробничих умовах комплексні схеми лікування корів із субінволюцією матки у з використанням Естромаксу, Процитола, Цебакталу та Цефтівіла.

4. Практичне значення результатів дисертації. Практичне значення результатів роботи полягає в тому, що проведені дослідження критичних періодів розвитку ембріона та плода у корів в конкретному господарстві, дали змогу встановити зв'язок між вагітністю та перебігом післяродового періоду у корів. Визначення білково-вуглеводних сполук у вагітних корів та в післяродовий період має діагностично-прогностичне значення. Дані, одержані при лікуванні корів препаратом Цефтівіл дають підставу рекомендувати його для застосування в господарствах тривалий час, оскільки резистентність патогенної мікрофлори до нього майже не розвивається. Після проведених досліджень господарствам рекомендовано застосовувати Естромаксу та Процитола при підгострій формі субінволюції матки у корів.

Матеріали дисертації використовуються при вивченні курсу «Акушерство, гінекологія і біотехнологія розмноження сільськогосподарських тварин» на факультетах ветеринарної медицини Сумського національного аграрного університету.

Результати досліджень щодо діагностики, лікування та профілактики субінволюції матки впроваджені і широко використовуються в провідних молочних господарствах Сумської області України.

5. Головні результати, отримані особисто автором. Автором самостійно виконано весь обсяг клініко-експериментальних досліджень. Лабораторні дослідження плазми крові від корів з метою визначення білково-вуглеводних сполук та церулоплазміну, статевих стероїдів та біохімічні дослідження крові проведені на кафедрах хірургії Сумського національного аграрного університету. Мікробіологічні дослідження проведені на базі Сумської державної міжрегіональної лабораторії ветеринарної медицини. Аналіз та узагальнення одержаних результатів проведено за консультативної допомоги наукового керівника.

Був проведений аналіз звіту перевірки на плагіат на наявність текстових запозичень (програма Strike plagiarism). Рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота Допи Вячеслава Олександровича на тему «Прогностично-діагностичні критерії ускладненого перебігу родів і післяродового періоду у корів та розробка комплексних лікувально-профілактичних заходів» є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень згідно постанови КМУ від 12.01.2022 № 44 п.9. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

6. Кількість наукових публікацій. За матеріалами дисертації опубліковано 7 наукових праць, у тому числі 1 – у науково-метричних базах (Scopus), 4 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у матеріалах конференцій, 1 науково-методичні рекомендації.

7. Відповідність дисертації спеціальності та профілю ради:

Дисертаційна робота Допи Вячеслава Олександровича на тему «Прогностично-діагностичні критерії ускладненого перебігу родів і післяродового періоду у корів та розробка комплексних лікувально-профілактичних заходів», яка подана до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 21 - Ветеринарна медицина за спеціальністю 211- Ветеринарна медицина за своїми актуальністю, науково-теоретичним рівнем, основними результатами обґрунтованості, основними положеннями і результатами опублікованими у фахових виданнях, новизна постановки та практичним значення відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 341 від 21.03.2022. Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності.

Головуючий на публічній
презентації:

д.в.н., професор, зав. кафедри
акушерства та хірургії

Оксана ШКРОМАДА

